Viite

Asia

Kehitysministerien epävirallinen videokokous 8.6.2020; Suomen tavoitteet

EU:n kehitysministerien epävirallinen videokokous järjestetään 8.6.2020. Suomea edustaa kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri Ville Skinnari. Kokouksen pääaiheena on EU:n globaalit toimet koronavirustaistelussa eli Team Europe -paketin toteutus ja siitä viestiminen. Ajankohtaisissa asioissa on esillä kaksi aihetta: 1) Post Cotonou –tilannekatsaus ja 2) EU:n tuleva kehitysrahoitusarkkitehtuuri. WHO:n pääjohtaja osallistuu kokouksen alkuun, pääaiheenaan pandemia.

EU:n globaalin COVID-19 -vasteen (Team Europe) toimeenpano ja viestintä

Euroopan komissio julkisti 8.4. tiedonannon EU:n globaalista COVID-19 -vasteesta eli Team Europe -lähestymistavan, johon osallistuvat kaikki EU:n toimielimet, jäsenvaltiot ja rahoituslaitokset. Suomi tukee EU:n kokonaisvaltaista lähestymistapaa (Team Europe) koronapandemiaan vastaamiseksi kumppanimaissa. Pitkäjänteinen kehitysyhteistyö tukee yhteiskuntien kykyä selviytyä ja varautua tuleviin kriiseihin ml. pandemiat. Pitkällä tähtäimellä tulee tukea talouden ja elinkeinoelämän elpymistä sekä nuorten koulutusta ja työllisyyttä. Taloudelliseen elpymiseen tarvittavien investointien tulee perustua vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä vähähiilisyyteen. EU:n kehitysyhteistyön tulee osoittaa ja vahvistaa strategista kumppanuuttamme Afrikan kanssa. EU:n tuki on rakennettava vahvalle monenkeskiselle yhteistyölle keskeisten YK-järjestöjen, kuten WHO, kehityspankkien ja kehitysrahoituslaitosten kanssa. EU:n on tuettava kumppanimaiden huoltovarmuutta sekä kokonaisvaltaisten terveydenhuolto- ja sosiaalijärjestelmien kehittämistä. Suomi painottaa seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelujen merkitystä välttämättöminä palveluina.

Komissio on edistänyt voimakkaasti yhteistä viestintää Team Europe -lähestymistavasta. Se laati 22.4. jäsenmaidenkin allekirjoittaman ohjeen EU-delegaatioille ja jäsenmaiden edustustoille. Ohjeessa kehotetaan osallistumaan EU-delegaatioiden johtamaan koordinaatioon koronavirustoimissa sekä edistämään Team Europe -lähestymistavan näkyvyyttä eri viestintäkanavissa. Suomi on ohjeistanut edustustojaan osallistumaan mahdollisuuksien mukaan Team Europe -lähestymistavan alla EU:n tuen koordinaatioon.

Ajankohtaiset asiat: Post-Cotonou

Komissio antaa ministereille katsauksen Post-Cotonou-neuvotteluiden tilanteeseen ajankohtaisten asioiden yhteydessä. Asiakohdasta ei odoteta laajaa keskustelua. EU:n ja AKT-maiden (Afrikka, Karibia, Tyynimeri) suhteita määrittävä Cotonoun-sopimus päättyi 28.2.2020, mutta sen määräysten voimassaoloa jatkettiin vuoden 2020 loppuun saakka, koska uudesta Post-Cotonou-sopimuksesta ei päästy määräajassa sopuun osapuolten välillä. Neuvotteluita on käyty syksystä 2018 saakka. Suomen näkemyksen mukaan aikataulupaineista huolimatta EU:n tulee pitää yllä kunnianhimo saavuttaakseen EU:n neuvottelumandaatin mukainen suhteita uudistava sopimus. Suomi korostaa neuvotteluissa Afrikka-kumppanuuden ja niiden monipuolistamisen merkitystä. Suomi korostaa erityisesti seksuaali-

ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia, ihmisoikeuksia sekä muuttoliikettä ja palautuksia ja takaisinottoja koskevia kysymyksiä.

Ajankohtaiset asiat: EU:n tuleva kehitysrahoitusarkkitehtuuri

EU:n tuleva kehitysrahoitusarkkitehtuuri käsitellään osana ajankohtaisia asioita, ja sen osalta on odotettavissa tilannekatsaus jatkotoimista. Asiakohdasta ei käydä täyttä keskustelua. Kokous ajoittuu komission monivuotista rahoituskehystä (MFF) koskevan esityksen jälkeen, joten korkean edustajan odotetaan keskittyvän COVID-19 -toimien johdosta tehtyihin muutoksiin MFF-esityksessä sekä eurooppalaisen kehitysrahoitusarkkitehtuurin tehostamiseen pitemmällä tähtäimellä. Suomi tukee pyrkimyksiä tehostaa EU:n ulkoista rahoitustoimintaa. On tärkeää kehittää kansainvälisten rahoituslaitosten omistajaohjausta sekä Euroopan investointipankin (EIP) ja Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin (EBRD) välistä yhteistyötä ja työnjakoa. Kehitysministereiden täysipainoinen osallistuminen kehitysrahoitusarkkitehtuurin koskevaan keskusteluun ja prosessin eri vaiheisiin on varmistettava.

Asialista:

EU:n globaalin COVID-19 -vasteen (Team Europe) toimeenpano ja viestintä s. 4
Ajankohtaiset asiat: Post-Cotonou s. 7
Ajankohtaiset asiat: EU:n tuleva kehitysrahoitusarkkitehtuuri s. 9

Ulkoministeriö TAVOITEMUISTIO

KEO-10 Rasimus Johanna 27.05.2020

Asia
EU:n globaalin COVID-19 -vasteen (Team Europe) toimeenpano ja viestintä

Kokous/tapaaminen
Ulkoasiainneuvosto (kehitys) videoyhteydellä 8.6.2020

Asiakirjat
-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot
Johanna Rasimus, UM/KEO-10, p. 050 598 6437
Saija Nurminen, UM/KEO-10, p. 050 436 7492

1. ESILLÄ OLEVAT KYSYMYKSET

Kehitysministerit keskustelevat EU:n ja jäsenmaiden yhteisestä, koordinoidusta ja kokonaisvaltaisesta tuesta koronaviruspandemiaan vastaamiseen kumppanimaissa. Tässä kokouksessa on tarkoitus käsitellä edistystä maatason toimeenpanossa, työn näkyvyyttä ja tuloksellisuutta sekä tuloksista viestimistä. WHO:n pääjohtaja Dr. **Tedros Adhanom Ghebreyesus** osallistuu kokoukseen, pääaiheenaan pandemia. Hän puhuu ajankohtaisten asioiden jälkeen ja vastaa kysymyksiin. Keskustelu EU:n koronavirusvasteesta käydään ministerien kesken.

2. SUOMEN TAVOITE

- Suomi tukee EU:n kokonaisvaltaista lähestymistapaa (Team Europe) koronapandemiaan vastaamiseksi kumppanimaissa. On tärkeää edistää toimia, jotka vahvistavat EU:ta ulkoisena toimijana ja jotka toteuttavat eurooppalaisen kehityspoliittisen konsensuksen tavoitteita. Pitkäjänteinen kehitysyhteistyö tukee yhteiskuntien kykyä selviytyä ja varautua tuleviin kriiseihin ml. pandemiat.

- Pitkän tähtäimen toiminnassa tulee tukea talouden ja elinkeinoelämän elpymistä sekä nuorten koulutusta ja työllisyyttä. Taloudelliseen elpymiseen tarvittavien investointien tulee perustua vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä vähähiilisyyteen. Toimilla tulee tukea luonnon monimuotoisuuden turvaamista ja luonnonvarojen kestävää käyttöä.

- EU:n tulee vahvasti viestiä kansainvälisen yhteistyön ja solidaarisuuden merkityksestä kumppaneillemme maailmassa sekä omille kansalaisillemme. EU:n kehitysyhteistyön tulee osoittaa ja vahvistaa strategista kumppanuuttamme Afrikan kanssa.

- EU:n tuki on rakennettava vahvalle monenkeskiselle yhteistyölle keskeisten YK-järjestöjen, kuten WHO, kehityspankkien ja kehitysrahoituslaitosten kanssa. Eurooppalaisen kehitysrahoitus-arkkitehtuuria koskevaa työtä ei saa unohtaa, jotta varmistetaan synergiat ja vältetään päällekkäisyydet.

- EU:n on tuettava kumppanimaiden huoltovarmuutta sekä kokonaisvaltaisten terveydenhuolto- ja sosiaalijärjestelmien kehittämistä. Investoinnit näihin ovat tärkeitä yhteiskuntien

varautumisen ja vakauden kannalta. Suomi painottaa seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelujen merkitystä välttämättöminä palveluina.

- Koronapandemian taloudelliset ja muut yhteiskunnalliset vaikutukset kohdistuvat eri tavoin naisiin ja miehiin, sekä haavoittuvammassa asemassa oleviin, kuten vammaisiin henkilöihin. Tulee jatkaa taistelua sukupuolittunutta väkivaltaa vastaan sekä huomioida naisten rooli terveydenhuollossa, hoivatyössä sekä hauraampi taloudellinen asema. Tyttöjen koulunkäynnin jatkuminen on varmistettava.

3. NEUVOTTELUTILANNE

Euroopan komissio ja ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja Borrell julkaisivat 8.4.2020 yhteisen tiedonannon EU:n maailmanlaajuisista koronavirustoimista (JOIN(2020) 11 final). EU-maiden kehitysministerit kävivät tiedonannosta ensimmäisen keskustelun 8.4. epävirallisessa videokokouksessa.

Tiedonannosta on laadittu eduskunnalle E-kirjelmä (E 55 / 2020 vp).

Neuvoston kehitystyöryhmä (CODEV) on neuvotellut EU:n globaaleja COVID-19 –toimia koskevat päätelmät, jotka on tarkoitus hyväksyä ennen tätä kokousta kirjallisessa menettelyssä.

4. TAUSTA

Euroopan komissio esitti tiedonannossaan 8.4. Team Europe -lähestymistapaa, johon osallistuvat kaikki EU:n toimielimet, jäsenvaltiot ja rahoituslaitokset ml. Euroopan investointipankki (EIP) ja Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki (EBRD). EU keskittyy tuessaan viruksen pahimmin koettelemiin maihin, joissa terveyteen liittyvän tuen tarve on suurin. EU edistää edelleen perusarvojaan kuten hyvää hallintoa, ihmisoikeuksia, oikeusvaltiota, sukupuolten tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä, ihmisarvoisia työoloja sekä humanitaarisia periaatteita. Pandemian hillitsemisen edellyttämät poikkeustoimet eivät saa johtaa lipsumiseen avoimien ja demokraattisten yhteiskuntien perusarvoista ja -periaatteista. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi

EU-instituutiot kohdentavat uudelleen olemassa olevista varoistaan kumppanimailleen yli 15,6 miljardia euroa taloudellista tukea. Yhdessä jäsenmaiden tuen kanssa tuki on 20 miljardia euroa. EU:n tukitoimet keskittyvät sekä kumppanimaiden terveys- että sosioekonomisen sektorin tukemiseen. Tarkoitus on keskittyä hauraimpiin ja eniten apua tarvitseviin valtioihin erityisesti Afrikassa sekä kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleviin ryhmiin. Tukitoimien koordinoinnin lisäksi EU aikoo keskittyä heikoimpien terveydenhuoltojärjestelmien valmiuskapasiteetin vahvistamiseen, valvonnan ja koordinaation vahvistamiseen, diagnostiikan, hoidon ja rokotteen kehittämiseen sekä tarvikkeiden ja varusteiden varmistaminen terveydenhuoltohenkilökunnalle. Talouden ja työmarkkinoiden elvyttämiseen allokoidaan budjettitukea ja pehmeäehtoista rahoitusta. Rahoitusavun ja teknisen tuen lisäksi EU tulee hyödyntämään täysimääräisesti käytössään olevia kaupan ja investoinnin välineitä.

Pandemiavasteessa sekä elpymistoimissa otetaan huomioon EU:n itselleen asettamat ja edelleen voimassa olevat strategiset tavoitteet, jotka koskevat ympäristöä ja ilmastoa, kuten Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa on vahvistettu. Käynnissä oleva kriisi on muistutus siitä, että kestävän kehityksen Agenda 2030:n ja Pariisin sopimuksen täytäntöönpano on edelleen keskeistä, jotta maailma pystyisi paremmin reagoimaan tuleviin systeemisiin häiriöihin.

Komissio on edistänyt voimakkaasti yhteistä viestintää Team Europe -lähestymistavasta. Se laati 22.4. jäsenmaidenkin allekirjoittaman ohjeen EU-delegaatioille ja jäsenmaiden edustustoille. Ohjeessa

kehotetaan tiivistämään yhteistyötä ja osallistumaan EU-delegaatioiden johtamaan koordinaatioon koronavirustoimissa. Ohjeessa kannustetaan edistämään Team Europe -lähestymistavan näkyvyyttä eri viestintäkanavissa. Suomi on ohjeistanut edustustojaan osallistumaan mahdollisuuksien mukaan Team Europe -lähestymistavan alla EU:n tuen koordinaatioon.

Komissio julkisti 27.5. tiedonannon ”Europe's moment: Repair and Prepare for the Next Generation” (COM(2020) 456 final) EU:n toimista talouden elvyttämiseksi koronaviruspandemian johdosta. Komissio ehdottaa nyt EU:n tulevalle ulkosuhderahoitusvälineelle (NDICI) 86 miljardia euroa, kun v. 2018 NDICI-asetusehdotuksessa oli 79,2 miljardia euroa (kiintein 2018 hinnoin). EU:n pidemmän tähtäimen tuki kumppanimaille koronaviruksen vaikutuksiin vastaamisessa on tarkoitus rahoittaa kokonaan tulevasta ulkosuhderahoitusvälineestä. NDICI-rahoitusväline oli jo alun perin rakennettu joustavaksi välineeksi, joka reagoi ennakoimattomiin kriiseihin ml. pandemiat. Tiedonannossa vahvistetaan Team Europe -lähestymistavan periaatteet ja vahvaan monenkeskiseen järjestelmään perustuvat ratkaisut.

EU:n koronavaste kumppanimaille rakentuu vahvasti monenkeskiselle järjestelmälle yhdessä YK:n ja WHO:n kanssa. WHO johtaa maailmanlaajuista terveysvastetta koronaviruspandemiassa, mukaan lukien YK:n laajuinen koordinaatio, epidemiologinen seurata, näyttöön perustuva normatiivinen ohjaus ja tuki jäsenmaille, tutkimus ja kehitys sekä humanitaarinen apu. Yhdysvallat on WHO:n suurin rahoittaja ja päätös keskeyttää rahoitus vaikuttaa merkittävästi järjestön toimintaan. WHO:n yleiskokous (18-19.5.) päätti käynnistää riippumattoman tutkimuksen siitä, miten ja milloin koronavirusepidemia sai alkunsa ja miten järjestö on vastannut pandemiaan. Kaikkien jäsenmaiden tukema kompromissiratkaisu saavutettiin EU:n ehdottaman päätöslauselman pohjalta.

Suomen toimet

Suomen oma tuki lasketaan osaksi EU:n koronaviruksen vastaisia globaaleja toimia. Suomen tuki on tällä hetkellä n. 45 milj. euroa. Osa varoista on jo myönnetty ja osa on valmistelussa. Varat tulevat kuluvan vuoden kehitysyhteistyöbudjetista, valtioneuvoston päätöksestä lisätä WHO:n tukea sekä STM:n määrärahoista. Suomen tuki toteutuu monenkeskisen järjestelmän, humanitaaristen järjestöjen, kansalaisjärjestöjen ja maakohtaisten toimien kautta. Osa rahoituksesta on käynnissä olevien ohjelmien uudelleen kohdentamista koronaviruksen vastaisiin toimiin.

Suomi on WHO:n hallintoneuvoston jäsen v. 2018-21. Suomen aktiivista toimintaa WHO:ssa ja asiantuntemusta arvostetaan laajasti. Suomi on pitänyt esillä COVID-19 -vasteessa sen merkitystä, että investoidaan kestävään kapasiteetin kehittämiseen, joka vahvistaa valmiutta myös tuleviin terveysuhkiin.
Suomi on myöntänyt miljoona euroa kohdennettua tukea WHO:n koronaviruspandemian vastaiseen työhön kehitysmaissa. Lisäksi Suomi myöntää yleistukea WHO:lle 5,5 milj. eurolla, jota varten valtioneuvosto on myöntänyt ylimääräistä määrärahaa STM:lle.

Ulkoministeriö TAVOITEMUISTIO

KEO-10 Hassinen Laura 28.5.2020

Asia
Ajankohtaiset asiat: Post-Cotonou

Kokous/tapaaminen
Ulkoasiainneuvosto (kehitys) videoyhteydellä 8.6.2020

Asiakirjat

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot
Laura Hassinen, KEO-10, p. 050-4710916
Olivia Packalén-Peltola, ALI-20
Matleena Virkkunen, EUE

1. ESILLÄ OLEVAT KYSYMYKSET

Komissio antaa ministereille katsauksen Post-Cotonou-neuvotteluiden tilanteeseen ajankohtaisten asioiden yhteydessä. Asiakohdasta ei odoteta laajaa keskustelua.

2. SUOMEN TAVOITE

- Suomi katsoo, että aikataulupaineista huolimatta EU:n tulee pitää yllä kunnianhimo saavuttaakseen EU:n neuvottelumandaatin mukainen, EU:n ja AKT-maiden suhteita uudistava Post-Cotonou-sopimus.

- Suomi korostaa neuvotteluissa erityisesti Afrikka-kumppanuuden merkitystä. Sopimuksen tulee tukea EU Afrikka-suhteiden monipuolistamista. Päällekkäisten instituutioiden rakentamista on vältettävä.

- Temaattisesti Suomi korostaa erityisesti seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia, ihmisoikeuksia sekä muuttoliikettä ja palautuksia ja takaisinottoja koskevia kysymyksiä.

3. NEUVOTTELUTILANNE

EU:n ja AKT-maiden (Afrikka, Karibia, Tyynimeri) suhteita määrittävä Cotonoun-sopimus päättyi 28.2.2020, mutta sen määräysten voimassaoloa jatkettiin vuoden 2020 loppuun saakka, koska uudesta Post-Cotonou-sopimuksesta ei päästy määräajassa sopuun osapuolten välillä. Neuvotteluita on käyty syksystä 2018 saakka. Neuvottelut ovat edenneet, mutta hitaasti. Sopimusta ei saada viimeisteltyä riittävän ajoissa, jotta se voisi astua voimaan vuoden 2021 alussa. Näin ollen sopimuskatkos, jonka pituudesta ei vielä ole varmuutta, on väistämätön, ellei transitiotoimia päätetä jatkaa. Komission odotetaan tiedottavan ministereitä neuvotteluiden tämän hetkisestä tilanteesta ja tiestä eteenpäin niiden loppuun saattamiseksi.

Post-Cotonou-neuvotteluista on laadittu eduskunnalle E-kirjelmä E 2/2018 vp sekä U-kirjelmä U 4/2019 vp.

4. TAUSTA

Ns. Post-Cotonou-sopimuksen on tarkoitus toimia perustana EU:n ja 79 AKT-maan kumppanuudelle. EU on halunnut neuvotteluissa uudistaa kumppanuutta, siirtyä kauemmaksi avunantaja-avunsaaja-dynamiikasta ja identifioida yhteisiä sekä EU:n omia intressejä paremmin. Uusi sopimus sisältää kaikkia koskevan yleisosan sekä kolme alueellista pilaria. Suomi on korostanut erityisesti Afrikan kanssa tehtävän yhteistyön merkitystä: sopimus kattaa 48 Saharan eteläpuolisen Afrikan maata. Yksi merkittävimmistä uudistuksista nykyiseen Cotonoun sopimukseen verrattuna on, että siihen eivät sisälly kehitysrahoitusta koskevat kysymykset.

EU:n pääneuvottelija on kansainvälisistä kumppanuuksista vastaava komissaari Jutta Urpilainen. Neuvotteluita on käyty syksystä 2018 alkaen. Kun kävi selväksi, ettei uusi sopimus voi astua voimaan 1.3.2020, hyväksyttiin Suomen puheenjohtajuuskaudella päätös transitiotoimista, joilla sopimuksen määräysten voimassaoloa jatketaan vuoden 2020 loppuun. Neuvottelut ovat edenneet tänä vuonna hitaasti, ja edessä on sopimuskatkos vuoden 2021 alussa. Osapuolten on päätettävä, miten katkos hoidetaan (esim. transitiotoimien jatkaminen) taaten toimiva siirtymä uuteen kumppanuussopimukseen.

Suuri osa sopimuksesta on valmiina, mutta haasteita löytyy yhä sekä kumppanuuden sisällön että sen institutionaalisten ratkaisujen osalta. Maantieteellisistä pilareista neuvottelut Afrikka-pilarissa ovat edenneet hitaimmin. Suurimmat avoinna olevat substanssikysymykset osapuolten välillä koskevat Suomenkin neuvotteluprioriteetteja: seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet, sukupuoli-identiteetti, kuolemanrangaistus sekä muuttoliikeosion palautukset ja takaisinotot. Kuluvan kesän aikana tulisi näihin löytää yhteiset kompromissit, jotta uusi sopimus voi astua vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla voimaan.

EU:n jäsenmaat ovat korostaneet tässä vaiheessa neuvotteluja erityisesti neuvoston tiedonsaannin ja vaikuttamismahdollisuuksien merkitystä keskeisimmissä kysymyksissä, ottaen huomioon neuvoston näkemys, että kyseessä on sekasopimus.

Komissiolta odotetaan UAN:issa kattavaa tilannekatsausta ja näkemystä neuvottelujen loppuun saattamisesta tiukassa aikataulussa.

Ulkoministeriö TAVOITEMUISTIO

KEO-10 Rasimus Johanna 28.5.2020

Asia
Ajankohtaiset asiat: EU:n tuleva kehitysrahoitusarkkitehtuuri

Kokous/tapaaminen
Ulkoasiainneuvosto (kehitys) 8.6.2020 videoyhteydellä

Asiakirjat
-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot
Johanna Rasimus, UM/KEO-10, p. 050 598 6437
Kaisa Heikkilä, EUE

1. ESILLÄ OLEVAT KYSYMYKSET

EU:n tuleva kehitysrahoitusarkkitehtuuri käsitellään osana ajankohtaisia asioita, ja sen osalta on odotettavissa tilannekatsaus jatkotoimista. Asiakohdasta ei käydä täyttä keskustelua. Kokous ajoittuu komission monivuotista rahoituskehystä (MFF) koskevan esityksen jälkeen, joten korkean edustajan odotetaan keskittyvän COVID-19 -toimien johdosta tehtyihin muutoksiin MFF-esityksessä sekä muutoin neuvoston kannalta ajankohtaisiin asioihin rahoitusarkkitehtuurista, toisin sanoen eurooppalaisen kehitysrahoitusarkkitehtuurin tehostamisen tarve myös pitemmällä tähtäimellä.

2. SUOMEN TAVOITE

- Suomi tukee pyrkimyksiä tehostaa EU:n ulkoista rahoitustoimintaa ja muodostaa kokonaisvaltaisempi strateginen näkemys kehitysrahoitusarkkitehtuurista.

- On tärkeää kehittää kansainvälisten rahoituslaitosten omistajaohjausta sekä Euroopan investointipankin (EIP) ja Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin (EBRD) välistä yhteistyötä ja työnjakoa.

- Suomi korostaa, että kehitysministereiden täysipainoinen osallistuminen eurooppalaisen kehitysrahoitusarkkitehtuurin tulevaisuutta koskevaan keskusteluun ja prosessin seuraaviin vaiheisiin on varmistettava.

3. NEUVOTTELUTILANNE

Kehitysministerit keskustelivat 25.11.2019 eurooppalaisen kehitysrahoitusarkkitehtuurin uudistamisesta ns. viisaiden ryhmän suosituksiin pohjautuen. ECOFIN-neuvosto kävi keskustelun viisaiden ryhmän raportista 10.10.2019. ECOFIN-neuvosto hyväksyi 5.12.2019 päätelmät, jotka oli neuvoteltu finanssineuvosten (FICO) ja neuvoston kehitystyöryhmän (CODEV) kesken. Päätelmien pohjalta käynnistetään toteutettavuustutkimus, jonka toimeksianto (Terms of Reference) on parhaillaan neuvoston käsiteltävänä.

Neuvosto antaa mahdolliset päätelmät jatkotoimista mahdollisesti Saksan puheenjohtajuuskaudella.

4. TAUSTA

Tarve EU:n kehitysrahoitustoiminnan tehostamiselle johtuu kasvavista rahoitustarpeista etenkin Afrikassa. Väestönkasvu, köyhyys ja ilmastomuutos, joihin liittyy yhteiskunnalliset levottomuudet ja muuttoliike aiheuttavat voimakkaita investointitarpeita. Koronavirukseen vastaaminen on parhaillaan keskiössä ml. pandemian aiheuttamat tarpeet myös pitemmällä tähtäimellä.

Keväällä 2019 neuvosto nimitti Saksan ja Ranskan aloitteesta riippumattomista asiantuntijoista koostuvan korkean tason viisaiden ryhmän, jonka puheenjohtajana toimi **Thomas Wieser**. Ryhmän tehtävänä oli tehdä ehdotuksia siitä, miten parantaa eurooppalaisen kehitysrahoituksen rakenteita.

Suomi pyrki puheenjohtajuuskaudellaan edistämään prosessia, joka johtaisi eurooppalaisen kehitysrahoitusarkkitehtuurin kehittämiseen. Suomen kaudella hyväksyttiin ECOFIN-neuvostossa 5.12. päätelmät. Päätelmissä paino on seuraavilla askelilla viisaiden ryhmän ehdottamien lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteiden toteuttamiseksi. Päätelmillä pyydettiin EIP:ltä ja EBRD:ltä raporttiin kirjallinen vastaus, jossa pankit yksilöivät toimenpiteensä. Niin ikään komissiolta ja eurooppalaiselta ulkosuhdehallinnolta pyydettiin vastaus toimenpide-ehdotuksineen. Jäsenvaltiot ovat melko yksimielisiä lyhyen aikavälin toimista mutta pitemmän aikavälin arkkitehtuurimuutoksista on erimielisyyttä. Neuvoston päätelmät joulukuulta 2019 eivät suoraan ota kantaa minkään vaihtoehdon puolesta. Viisaiden ryhmän raportissa pitkän aikavälin toimiksi ehdotetaan erityisesti eurooppalaisen kehitysrahoituslaitoksen perustamista kolmen option pohjalta: (1) rahoituslaitos perustetaan EBRD:n pohjalle; (2) perustetaan uusi rahoituslaitos, jota omistaisivat EIP ja EBRD muiden ohella; ja (3) se luodaan EIP:n EU:n ulkopuolisesta lainauksesta vastaavien osien ympärille. Päätelmien mukaisesti EBRD ja EIP esittivät tammikuussa raportin pohjalta toimia, jotka ne aikovat toteuttaa kehitysrahoitusarkkitehtuurin tehostamiseksi. Tarkoituksena on, että neuvosto arvioisi ehdotettujen toimien toteutettavuutta.

Euroopan komissio antoi 28.-29.5. ehdotuksen EU:n tulevasta monivuotisesta rahoituskehyksestä sektoriasetuksineen, ml. EU:n tulevaa ulkosuhderahoitusta (NDICI) koskevan muokatun ehdotuksen sekä nykyisen Euroopan kestävän kehityksen rahastoa (EKKR) asetusta muokkaavan ehdotuksen, joiden osalta kannanmuodostus on kesken.

LIITTEET

Asiasanat	Agenda 2030 kehitys, Cotonoun sopimus, kehitysrahoitus, kehitysyhteistyö, koronavirukset, Euroopan investointipankki
Hoitaa	**STM, UM, VM**
Tiedoksi	EUE, LIIVI, LVM, MMM, OKM, PLM, SM, TEM, TULLI, VNK, VTV, YM